

A szerkesztőktől

40 évvel ezelőtt kötetünk szerzői közül még a legidősebbek is csak korai egyetemista éveiket taposták, a fiatalabbak pedig közel egyidősek azzal az intézménnyel, amelyről a kötet tanulmányai szólnak. Az akkor 17 és 12 éves szerkesztők magától értetődő természetességgel használtak egy intézményrendszert, anélkül, hogy működésmódjával tisztában lettek volna. Lett légyen szó a középiskolásoknak szervezett tánciskoláról, amelyben csak az volt a feltűnő, hogy vezetői – ma úgy mondanánk – régivágású úriemberek voltak, akik a keringőtől a foxtrottig tartó skálán képzelték el a szalontáncot, de hallgatva az idők szavára, „kilép-zár” lépésrendben modern táncot is tanítottak, amely – szerintük – alkalmas volt a sulidiscókban való lötyögésre. Az úttörő korosztály otthonosan mozgott a művelődési házak színpadain, akár fúvószenekar, kórus, akár irodalmi színpad tagjaként, és belakta a könyvtárak ifjúsági részlegeit, de előbb-utóbb a felnőtteknek szóló könyvekhez is eljutott. A mi generációnkat könyvtárosok és népművelők terelgették a minőségi kultúra felé, színház- és filharmónia-bérletekkel, programajánlatokkal. Ahhoz sok évnél kellett eltelnie, hogy megértsük, régivágású tánctanárunk miért hatott idegennek ebben a politikával mélyen átitatott közegben.

40 évvel ezelőtt elindult a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán a népművelő képzés, és bár a politikai szándék ebben az esetben is tetten érhető volt, fontosabbnak bizonyult, hogy a közművelődés tereit képzett szakemberek működtethették. Az elmúlt 40 év változásairól, a szakma megújulásáról, átalakulásáról, sajátos feladatvállalásairól, a benne dolgozók elhivatottságáról – és a politikai akarat és szándék folyamatos egymásnak feszüléséről szólnak kötetünk első részének tanulmányai. A *Sodrásban* cím egyszerre utal azokra a kényszerhelyzetekre, amelyek meghatározták képzésünk négy évtizedét, valamint a folyamatos megújulás képességére is. Az innováció, a szakmai teljesítmény igazolására villantjuk fel módszertani és kutatási eredményeinket, mert biztosak vagyunk benne, hogy az intézet története, az itt folyó munka esélyt ad a következő 40 évre, még akkor is, ha jelen helyzetben nem látszik okunk az ünneplésre.

40 évvel ezelőtt elődeink szakot alapítottak, és kultúráközvetítők, felnőttképzők generációinak jelöltek ki utat. Tótpál József, Waldmann József, Apróné Laczó Katalin, Rigó Jázon – hogy csak a tanszékvezetőket említsük – műhelyt teremtettek. Utódaik ezzel a kötettel azt akarják megmutatni, hogy amit ők elindítottak, erősebb, életképesebb annál, mint hogy nem feltétlenül átgondolt, politikai szándék által meghatározott folyamatok elsodorják. A keringő és a foxtrott, az úttörő fúvószenekar – bár bizonyos korszakokban mindent elkövettek leértékelésükre vagy kisajátításukra – értéket jelentett. És érték ma is. Éppen, mint a szakmájához értő, elhivatott kulturális szakember vagy felnőttképző.

A szerkesztők